

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Орган на Културно-просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Брой
3 лв.

Год. абонаментъ 25 лв.
Излиза ежесечно.

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, площ. „Св. Никола“ № 1.

Обявления се приематъ
по споразумѣние.

Брой
3 лв.

Съдържание.

1) Радостно историческо събитие; 2) Дружественъ животъ; 3) Къмъ повдигане нашето лозарство — Г. С. Б.; 4) Има ли у насъ възпитание? 5) Театралното дѣло въ Варна преди 20 години Я. Романчукъ; 6) По поводъ доклада на общинското курортно бюро — Я. Р.; 7) 2000 годишната отъ раждането на римския поетъ Публий Вергилий Маро Сигма; 8) Добруджа и гагаузи — К. К. 9) III византоложки конгресъ — Я. Н. Л. и 10) Хроника.

Радостно историческо събитие.

Чрезъ женидбата на Н. В. царя Бориса III се извърши въ България голѣмо историческо събитие съ важни държавни, политически и отчасти икономически послѣствия. Предишното се закреплява, което женително на династията. Въ монархическитѣ и конституционно монархическитѣ страни династията сѣ важнѣн факторъ въ държавния механизъмъ, защото той направлява и разрешава много спорни въпроси, възникнали между законодателната власт — парламента и изпълнителната власт — министритѣ. Въ такива страни важно е да има уредено и осигурено престолонаследие.

Сподяването на българския царъ съ италианската стара династия дава подкрепа не само на династията ни, но и на българската държава. Тая подкрепа може да бѣде оказана не само въ разни политически въпроси, но и въ икономическо отношение. Затова вестта за сгодяването и после за женидбата на Н. В. Царя зарадва цѣла България. Нашето дружество се присъединява къмъ общата радост и поздравява Тѣхни Величества Царя и Царицата съ шастливото имъ задомиане и имъ пожелава дълги чести ти дни за благого на народа и държавата.

Дружественъ животъ.

Съгласно решението на настоятелството за уреждане традиционната дружествена вечеринка на 7. I. 1931 г., първия денъ на Коледа, въ салона на казиното въ морската градина, въ която ще се разиграе и томбола алерги, натоварени сж за събиране предмети измежду дружественитѣ членове следнитѣ комисии:

I	Иванъ Мариновъ
Хр. Теохаровъ
П. Парасковъ
II	Иванъ Стойновъ
Георги Маневъ
III	Панайотъ Златевъ
Андонъ Дончевъ
Георги Кехайовъ
IV	Василь Ортодоксовъ
Василь Атанасовъ
Стоянъ Ханджиевъ
V	Василь Димовъ
Димитъръ Касабовъ
К. Маринджиковъ

Умоляватъ се всички лица, къмъ които биха се обърнали, да имъ оказватъ довѣрие и същевременно подкрепятъ дружеството.

Съобщава се на членоветѣ, че въ едно отъ последнитѣ си заседания настоятелството реши: презъ настоящата зима да се уредятъ общодостъпни беседи по въпроса засягащи областта ни:

- 1) Дружествената ни идеология: цели, задачи и области на непосредствената му дейность.
2. Стопански въпроси засягащи поминъка на варненското гражданство: Лозарство, Курортъ и др.
3. Въпроси изъ области на стопанско и финансово положение на нашата община, както и преценка на привезданата общинска политика въ това отношение
- 4 Обществена и лична хигиена.

Б. Общо-просвѣтни и др. въпроси.

За целта е избранъ специаленъ комитетъ въ съставъ г. г. Панко Василевъ, Д-ръ Караджовъ и Я. Романчукъ.

Желаючи членове или не членове да държатъ беседи да се отнесатъ до горнитѣ г-да или въ клуба площ. „Св. Никола“ № 1.

Вменява се въ дългъ на всички дружествени членове да проявятъ интересъ къмъ тѣзи беседи, защото тѣ главно за тѣхъ се уреждатъ и ги посетява масово.

За самитѣ беседи комитетъ и салона ще се съобщава допълнително.

Съгласно устава, настоятелството реши Общото годишно събрание да се състои презъ втората половина на Януарий 1931 год.

Това като се довежда предварително до знанието на всички членове, умоляватъ се да бждатъ редовни съ свитѣ членски вноски за да иматъ право на участие въ събранието.

За сжщата целъ изпълнявайки повеленията на устава настоятелството изпраща уведомителни писма на всички нередовни членове, които следъ това на общо основание лишаватъ се отъ правото на членство, ако дължатъ вноски за повече отъ 6 месеца, или само отъ правоучастие въ общитѣ събрания, ако дължатъ вноски за 3 и повече месеци.

Отъ 1 Ноември клубъ на Д-во „Варненски Кореняк“ се премѣсти въ зданието на Ефаимъ Алкалай площадь „Св. Никола“ № 1 (бившъ занаятчийски клубъ).

Д-ръ КОНСТ. КАРАДЖОВЪ

ЛѢКАРЬ ПО
ВЪТРЕШНИ БОЛЕСТИ,
АКУШЕРСТВО — ГИНЕКОЛОГИЯ.

Приема всѣки день,
преди и подиръ обѣдъ,
въ дома си ул. „Успенска“ № 2,
срещу I я полицейски участъкъ.

Беднитѣ безплатно.
Работницитѣ съ работнишки книжки.

Къмъ повдигане нашето лозарство.

За повдигане на западналото лозарство въ нашия градъ доста се говори и писа. Не липсватъ и инициативи въ тази насока. Но всичко това се явява инцидентно, временно и разединено. Често даже онова което се приказва и обещава отъ отговорнитѣ обществени фактори, не се прокарва на дѣло. Самитѣ лозари сжщо не могатъ да се похвалятъ съ една послѣдователна организирана съвмѣстна дѣйность, която се явява първо условие за преуспяване тѣхното дѣло.

Всичко това говори, че у насъ до сега нѣма здраво разбиране по въпроса, а едновременно което е и най-важно — липса и съзнанието за усилията и жертвитѣ които трѣбна да положимъ за постигане очакванитѣ резултати. Впрочемъ до скоро не бѣха и малцина изъ срѣдата на самитѣ лозари и обществени фактори, които не вървяха въ възможността продуктитѣ на нашето лозарство да намиратъ пазаръ извънъ пределитѣ на града. Следователно не намираха за умствено изживяване и развитието не лозарството.

Но това вече е минало. При наличността на изнесениѣ само за единъ месецъ 40 вагона (200000 кр.) съ злато-кехлибарено грозде отъ което въ нашия градъ сж внесени около 2000000 лева, изпква съ всичката своя тежестъ и наврѣменостъ въпроса ще продължаваме ли все по отжпкани пѣтъ?

Естествено не. Следъ тоя съкрушителенъ фактъ за нашата печална дѣйствителность, че сме изгубили цѣнно време благодарение на нашата инертность и неведение за провеждане мѣроприятията цѣлящи поощрението и подпомагането на лозарството, ние ще трѣбва да се впрегнемъ за една съвмѣстна и упорита работа въ тази насока, еднаква чувствувайки интереситѣ и отговорноститѣ си както заинтересованитѣ граждани така и общественитѣ фактори.

Най сетне ще трѣбва да се провикнемъ: Стига толкова нехайства къмъ собственитѣ си интереси, стига тоя бюрократизъмъ, инертность и криворазбиране Стопанска политика въ нашата община по въпроса за лозарството.

Крайно време е да обединимъ всички наши сили по пѣтя както на основно проучване на лозарството въ нашия градъ така сжщо и за една реална творческа дейность, отъ която може да се очакватъ непосредствено и резултати.

Съ това съзнание чувствувайки голѣмата роля която има да изиграе лозарството за материалното преуспяване на варненското гражданство, всички да вложимъ доброволно и безкористно онова, което можемъ, за преуспяване на това хубаво дѣло.

Г. С. Б.

Кореняци,

Гответе се за традиционната семейна вечеринка която дружеството урежда на 7 януарий (първи денъ на Коледа) въ казиното на Морската градина съ томбола алерги.

Има ли у нас възпитание?

Като почнем от освобождението, много се е писало и разисквало по възпитание. Въпреки това, че до сега сж издадени доста ръководства по педагогия и без да смѣтаме излезлите до сега и излизащите днес педагогически списания, както и разни многобройни статии въ разни други общи списания и вестници — всички този натрупан баласт много малко е повлиял на нашето възпитание. То се намира и днес почти въ първобитно състояние и днес можем съ право да си зададем въпрос: има ли у нас истинско планомерно възпитание или то е изоставено на произвол на отделни случаи? Въ други области ний направихме забележителен напредък: оправихме и урегулирахме много стари турски градове, издигнахме въ нѣкои градове, особено въ столица, великолепни скъпи здания, прокарвахме въ страната достатъчно, може би даже излишни желѣзници и пр и пр., но въ толкова важна област на възпитанието като че ли стоимъ на едно мѣсто. Къмъ дѣлото на възпитанието ний сме въ сжщностъ индиферентни и до сега не можахме да създадемъ, че солидната основа на нашата държава се намира не въ разни здания, шосета и желѣзници, а въ солидното възпитание, високъ моралъ и твърдъ характеръ на нашата интелигенция и на широкитѣ народни маси. Въ разни конференции и събрания, както и въ частни разговори ний обичаме често да засѣгаме този капитален въпросъ. Често можете да чуете: г-нъ Х. е човѣкъ безъ възпитание, г-жа У. е жена съ възпитание и т. н., но за малцина е ясенъ въпросътъ, какво именно трѣбва да се разбира подъ „възпитание“.

Въ днешната кратка статийка ний не искаме да пишемъ ръководство по възпитанието, нито пъкъ да изчерпваме нѣкой специаленъ педагогически въпросъ. За насъ като общности, е важно да разяснимъ практически какво нѣщо трѣбва да се разбира подъ възпитанието и какво трѣбва да се прави, ако имаме намерение не да разсуждаваме теоретически, но действително да възпитаваме нашата младежъ и нашитѣ широки маси.

Ако искаме да дадемъ възпитание на нашитѣ деца, трѣбва не само да имъ внушимъ чрезъ наставления и поучения, че тѣ иматъ известни права и задължения, но и да ги накарваме всѣкидневно да изпълняватъ своитѣ задължения и чакъ следъ свършенитѣ задължения да изпълняватъ своитѣ права. Това е именно алфата и омегата на възпитанието. Нашитѣ селѣни, които обикновено не сж чели и не познаватъ никакви ръководства по възпитанието и едва ли четатъ статии на разни педагози, прилагатъ въ селото това основно правило на педагогията практически. Въ селото всички членове на едно семейство иматъ своята опредѣлена работа; отъ работа сж освободени въсемъ малки деца, но тѣ се намиратъ винаги подъ наблюдението на по-възрастни и още като малки гледатъ какъ всѣки членъ на семейството се труди и само въ празнични дни и по изключение въ други дни почива и се весели. Тамъ нѣма време за скитане изъ улицитѣ и хаймануване, защото всѣки членъ е натопаренъ съ тежка работа. Така селенинътъ безъ да знае възпитана своитѣ деца. Не така е обаче въ по-големитѣ градове като София, Пловдивъ, Русе и Варна. Децата въ тия градове наистина посещаватъ училищата: едни задължително — първоначалнитѣ, други доброволно — средни, специални и висши, но ги посещаватъ често само формално; въ училището немируватъ, неанимаватъ, уроцитѣ си не учатъ нито въ класъ нито у дома и по такъвъ начинъ тѣ се приучаватъ на лѣнтяйство, бездѣлие, и впоследствие на разни други пороци. Известна е нѣмската поговорка: Der Mißsiggang ist aller Laster Anfang. Навикнало на бездѣлие, мла-

дото поколение мжчно навиква на трудъ, тази основа и условие на благосъстояние, щастие и материална и духовна култура. Съ това, разбира се, ний не мислимъ да идентифицираме всички градски ученици, бъдещи граждани. Но защо да скриваме печалната истина, че процентътъ на бездѣлнитѣ ученици, скитници и хайти въ градоветѣ е застрашителенъ и че отъ тѣхъ не ще имаме добри граждани? Винаги за липса на възпитание у такива деца и ученици тежи върху нашитѣ родители и нашитѣ училища. Не всички родители изпълняватъ добросъвестно своя дългъ къмъ своитѣ рожби за да ги предпазятъ отъ лоши навики и пороци. Отъ училищата не винаги се взематъ системни, навременни и ефикасни мѣрки по възпитание на ученицитѣ. Създаденитѣ напоследъкъ родителско-учителски дружби (комитети) по подобие на такива въ странство, биха могли да бждатъ много полезни и за родители и за учители съ улесняване на общата имъ задача. За жалостъ известно ни е, че взетитѣ решения въ тѣзи комитети оставатъ често само хартийни решения, защото мнозина родители мислятъ, че вече сж изпълнили своя родителски дългъ като сж взели участие въ родителско-учителска конференция и за това после въ своя частенъ животъ избѣгватъ да внушаватъ или даже да накарватъ децата да изпълняватъ своитѣ задължения и ги оставятъ безъ достатъченъ надзоръ. Защото вече малкитѣ деца трѣбва да иматъ своитѣ известни задължения. Тѣ трѣбва сутринъ да се облекатъ и измиятъ и после да седнатъ да закусватъ наедно съ всичкитѣ домашни. У насъ така ли е? Колко деца отиватъ на училище не измити, съ непочистени обувки, безъ даже редовно наедно съ всички да се нахранили. Въ училището тѣ дохождатъ неприбрани, но тукъ никой не обръща на това внимание, защото това не билъ урѣкъ и ужъ тѣ влизало въ компетенцията на учителя. Вънъ отъ училището децата оставатъ безъ опжтване и надзоръ и се скитатъ по цѣль денъ изъ градскитѣ улици и по всичкитѣ махали на града като се боричкатъ и взаимно псуватъ и се връщатъ въ къщи чакъ когато изгладнѣятъ. Въ тѣзи улични игри за примѣръ и подражание служатъ деца нахални и тѣ заразяватъ своитѣ по-малки другари. Затова почти ежедневно виждаме изъ улицитѣ и площадитѣ на града насѣбрани сюрини деца и ученици, които като истински гамени закарватъ публика, хвърлятъ камъни, чупятъ хорски згради и правятъ разни пакости. Въ времето на банския сезонъ тѣ съ своитѣ огузители викове предъ чужди прозорци обезпокояватъ курортисти, а когато нѣкой си позволи да ги апострофира, тѣ го обливатъ съ ругатни и само единъ камшикъ е въ състояние да ги обуздае. И забележително при това е, че полицейскитѣ власти минаватъ преспокойно покрай тѣзи деца и ученици и не намиратъ за нужно да се намѣсватъ, защото очевидно нѣматъ нито понятие нито инструкции по тази частъ.

Често между нашитѣ родители и нашитѣ по-възрастни деца нѣма никаква духовна връзка. Родителитѣ не обичатъ да иматъ децата тамъ, дето отиватъ сами, защото тѣ имъ пречели за тѣхнитѣ свободни развлечения. Наредко има у насъ семейства, които — подобно както това става въ Европа, прекарватъ свободното отъ работа време заедно. У насъ децата — ученици се събиратъ отделно; старитѣ членове на семейството пъкъ прекарватъ времето отделно, а възрастнитѣ — малди, освободени отъ децата, ученици и стари си даватъ волята на своитѣ удоволствия. Така прѣснатъ и разнебитено, семейството очевидно не може да даде нищо полезно за възпитание на младото поколение. Защото именно въ общитѣ, а не прѣснати разходки, екскурзии, разговори и игри деца и даже по-възрастни сж

подъ надзоръ и морално влияние на старитѣ и се принуждаватъ да бждатъ вежливи и внимателни и да избѣгватъ всѣкакви грубости, неприличия и разпасаностъ, което обикновено има мѣсто, когато младитѣ нѣма отъ кого да се стѣсняватъ.

Ясно е, каде е първоизточникътъ на такава разпасаностъ на нашитѣ младежи. Тѣ не сж приучени нито отъ родителитѣ нито отъ учителитѣ къмъ своитѣ задължения: къмъ себе си, къмъ своитѣ близки, обществото и държавата: тѣ гледатъ да избѣгватъ сериозенъ трудъ, а вместо това да си създаватъ всевъзможни удоволствия. Това е цѣло нещастие особено за интелигенцията. Всички съсловия иматъ нужда отъ възпитание, но преди всичко се нуждае отъ него интелигенцията, която въ демократическитѣ страни е ръководителка на общественото мнение. Въ по-миналия брой на вестника ний приведохме мнението на Desbon за нашата интелигенция; него едва ли можемъ да обвинимъ въ пристрастие или недобросъвестностъ, както и едва ли можемъ да оспоримъ изказаната отъ него истина. Нашата многочис-

ленна интелигенция de pomine, но малобройна de facto гледа да разбогатява чрезъ политическитѣ партии. Около шефове тѣ се групиратъ предимно политически партии се групиратъ предимно тѣзи, които безъ голѣмъ трудъ искатъ да направятъ — и тѣ наистина правятъ — материално положение, когато всѣки добре разбира, че който иска да служи на обществото, сир. да стане общественникъ, ще трѣбва да пренебрегне своитѣ частни работи и че повечето общественици ги очаква материална мизерия.

Отъ указания първоизточникъ произлизатъ други злини вредни за цѣлото общество; тѣ сж свързани едни съ други като една верига. Безъ задължения и трудъ нѣма моралъ, безъ моралъ нѣма солидни характери и нѣма граждански добродѣтели. Общества, у които нѣма моралъ, характери и граждански добродѣтели рано или късно загиватъ безславна за историята. Верно утешавали едно време полскитѣ патриоти своя народъ следъ пропадането на Полша въ края на XVIII столѣтие: Всѣки доблестенъ народъ може да падне, умиратъ само народи безчестни!

Театралното дѣло въ Варна преди 20 години.

(продължение)

На 26 III 1912 год. втори денъ на Великденъ се положи основния камѣкъ. Лично можахме да констатираме радостта на присъстващата на това паметно тържество публика, загдето Варна ще се сдобие съ малкъ но модеренъ истински театъръ. Тържеството стана една седмица преди напушане кметската длъжностъ отъ Церовъ. Той остави за строежа на театра сумата 350,000 лева добита отъ редовнитѣ бюджетни приходи презъ 3 години отъ неговото управление съ надежда, че остатъкътъ нуженъ за довършекъ на сградата, сжщо 350,000 лева, ще се посрещне по сжщия начинъ чрезъ 2—3 бюджетни упражнения.

Новия кметъ пок. Александръ Василевъ избрѣхъ за такъвъ отъ коалиционния съставъ на общинския съветъ (прогресивно-либералната и народната партии) заемаше относително театра друго становище. Споредъ него театрътъ за Варна билъ луксъ, защото имало по належащи нужби, особено регулация на града. За довършване на театра бѣха нужни още най-малко 350,000 лева, а вероятно много повече — сума за тогавашнитѣ времена грамадна и поради това презъ следующитѣ 3 години общината нищо друго не би могла да предприеме, освенъ да харчи за театра. Театрътъ, освенъ въ лицето на Ал. Василевъ, имаше още и други противници, които даже твърдѣха, че театрътъ не носелъ нищо добро и че той само деморализиралъ; тѣ наричаха партизанитѣ на театра подигравателно „театраджии“. Ал. Василевъ и другаритѣ въ своитѣ политически агитации за предстоящитѣ общински избори (1912) проповѣдвали идеята постройката на театра да се спре²⁾. Спорътъ по театра между Ал. Василевъ и Ив. Церовъ се е водилъ не само въ вестници (чети полемична статия на Церовъ въ в. Варнен. Новини бр. 530—534 за 1915 г.) Алекс. Василевъ търсѣше подкрепа противъ театра даже на пок. царица Елеонора, предъ която чрезъ други лица било изложено тежкото положение на града поради скъпата постройка на театралното здание. Инженеръ г. Златанъ Бръчковъ убедилъ царицата въ противното, че общината е длъжна да се грижи не само за материална работа на града, но и за културната. Фактически въ време на кметуването на Ал. Василевъ вънъ отъ скючения по-рано договоръ нищо ново не биде направено за театра. Извършиха се съгласно договора съ предприемача само груби работи: положиха се основитѣ и се издигнаха стѣнитѣ до покрива. Настрѣжиха войнитѣ: балканската и европейската и всички постройки и дру-

ги начинания трѣбваше да се преустановятъ по нѣмане на средства. Следъ свършека на войнитѣ презъ 1922 г. бѣха извършени нѣкои работи въ крилата на театра по стопански начинъ и то за наместване тамъ службитѣ отъ техническото отделение.

Днесъ положението на театралното здание е следното: приготвено е горе-долу фоайето на театра, въ което временно се помѣщава градската читалня и сж привършени работитѣ по инсталация на парното отопление. За да бжде театрътъ напълно пригоденъ за представления, нужни сж както ни уверяватъ 5 милиона лева. — 250,000 сж събрани отъ гражданския комитетъ, 3 м. сж предвидени въ новия общински бюджетъ за 1930/1. Оставатъ още около 2 милиона лева. Но дали общината при днешната криза ще може да брой предвиденитѣ 3 милиона лева, и отъ где би могли да се намерятъ недостигащитѣ още 2 милиона, на тоя въпросъ днесъ нищо не може да се отговори положително. Сигурно е само това, че и за тоя зименъ сезонъ (1930/1) театрътъ нѣма да бжде готовъ. Ако общината би могла презъ зимния сезонъ да брой предвиденитѣ отъ нея суми и съ тѣхъ се свършиха нѣкои работи, тогава театрътъ би могълъ да се открие за идущия бански сезонъ. Въ противенъ случай откриването би се отложило до сезона на 1932 год.

Въ тѣсна свързка съ постройката на театралното здание е основанието презъ 1909 год. на театралното дружество „Народенъ Театъръ“. Уставътъ на дружеството биде утвърденъ отъ министерството на просвѣщенieto на 8. III. 1910 г. Членъ 2 на устава гласи: Цѣльта на дружеството е да създаде и повдигне театралното дѣло въ Варна. Но още по-ясно личатъ целитѣ на дружеството въ позива на инициаторитѣ на събраниято, станало въ тогавашния салонъ „Прошекъ“ на 4. VI 1909 год. Позивътъ бѣше подписанъ отъ председателя на комисията и на събранието кмета Ив. Церовъ и членове: Божилъ Райновъ, С. Медаровъ, Д. Бочаровъ, Тодоръ Страшимировъ и Ст. Георгиевъ. На дневенъ редъ на свиканото събрание бѣха поставени: 1) Рефератъ по театралното дѣло изобщо и частно за Варна — отъ Иванъ Стояновъ (гимназиаленъ учител); 2) Да се обмисли за основането на театралното дружество. По долу привеждамъ пълния текстъ на позива, защото изказанитѣ въ него мотиви и съображения много добре характеризиратъ културнитѣ разбирания и стремления на онова, не толкова още далечно отъ насъ време. Днесъ, разбира се, такива позиви биха били неуместни и наивно-смѣшни; тогава тѣ бѣха необходими,

2) Това нѣщо бѣше невъзможно, защото имаше вече сключенъ договоръ съ предприемача.

ПОЗИВЪ

към варненските граждани и граждани.

Г. г. варненски граждани и граждани.

Днешното време налага стремеха на народите, на отделните градове и села, да се развият културно. Останалите напредъци в това отношение нации, градове и села нямат симпатии на цивилизования свят и не могат да се редят, като единици в всеобщата култура.

Варна е единствено първостепенен град в България, с най-красиво бъдеще от всички други наши градове по своето местоположение. А това е главното условие, което налага на г. г. варненските граждани и граждани да се завземат с всички усилия за потика и достигането на цивилизацията му бъдеще. Но съществено интересът на варненци налага и друг общограждански дълг. Той е: Да се вложат усилия, чрез частната инициатива и институциите на властта, за да се засилива и подпомага напредъка на града във всяко отношение. За ползните дъла частната инициатива и властта си съдействуват. Безплатните ученически трапезарии, музикалното д-ство „Гусла“ и пр. основани главно по инициативата на учителството и други интелегентни сили, сж дъло на частна инициатива. Тъ сж културни дружества и правят чест на гр. Варна.

На нашия град, обаче, освен друго, липсва една належаща необходимост от добре уреден народен театър. Въ това отношение другите по-големи градове в България и дори паланки сж надминали Варна. Досегашните начинания въ това направление, не дадох желаните резултати, защото не бяха поставени на солидни основи. Подобно на други културни дружества въ града, и театралното дъло ще тръбва да се подвземе по инициатива на гражданите, за да стане „общогражданско“, като по тоя начин се урегулира неговия непрекъснат успех от организация, от дружество с добре начертани цъли, средства, управление и контрол.

Любознателни варненски граждани (учители, чиновници и др.) сж вземали благородната инициатива да се подтикне театралното дъло въ Варна към новъ правилен развой.

Посрещайки сж истинско задоволство тая ползена за града ни инициатива, ние молимъ всички варненски граждани да присъствуват на събрание на 28 юни т. г. недъля въ театър „Прошек“ следъ церковния отпущ.

Отъ позива личи доста ясно, че инициатора за осъществяването на това дружество бъше сжщия, който даде първата инициатива за построяката на театра. Главни помощници на г. Церова въ това културно дъло бяха: Д. Шиковъ (председ. на постоянната Комисия), К. В. Попова, Г. Даскаловъ, Ст. Георгиевъ, М. Славова, Я. Романчукъ, И. Веновъ, Ив. Стояновъ и Б. Сакжзовъ — всичките подписали устава и съставляващи настоятелство. Дружеството не разполагаше и не имъжеше да разполага сж капитал, за да строи то на свои разноски театра. Неговата роля бъше да се санкционира построяката на театра отъ общественото мнение и това показва, че тогава варненското общество не бъше до тамъ подготовено да прецени важноста на театралното дъло въ Варна въ културно и национално отношения и че за това сж били нуждни агитации. Дружеството функционираше редовно до войните; последните преустановиха неговата дейтелност, както и отсрочиха за дълго време довършека на театралното здание. Днесъ всички съзнаватъ, че построяката на театра тръбва да се довърши; липсватъ само средства. И да не бяха войните и да нъмаше саботажът отъ страна на коалиционния общински съставъ, театъра щеше днесъ да бже довършенъ.

Или ли нужда да си кажемъ и то по спора между г-нъ

Ив. Церова, инициатора и защитника на театъра и пок. Александър Василевъ, който подържаше, че театърът за Варна билъ преждевремененъ и луксът, не споредъ чергата на общината? Нашето становище може да бже само строго принципиално, безъ да вземаме подъ внимание интимните желания или лични интереси на когото и да било. И така: Противъ театъра като такъв, който има своята 2,000 годиш. история, могатъ да говорятъ само хора невежи или заблудени. Специално за Варна той има двойно значение: културно възпитателно и национално. Националните меншества и колонии не могатъ въ Варна да поставятъ театралното дъло на надлежна висота по нъмане на средства и културни причини. Нъкои отъ тѣхъ мо-

гатъ само отъ време на време да приготвятъ любителски представления, достъпни само за една нация, безъ да иматъ тѣ значения на общъ културенъ факторъ. Такъв общъ културно-възпитателенъ факторъ за варненското общество може да бже българския театър подкрепенъ отъ публиката, общината и държавата. И ако би могло да се каже нъщо противъ сегашния театър, то е: че е построенъ въ такъвъ стилъ и въ таква мѣсто, които изискватъ голъми разноски, непосилни за варненската община. Той тръбваше да се построи въ другъ по-скромненъ стилъ, а вмѣсто това сж по голъми удобства и сж по-малко разноски за подържането му.

Я. Романчукъ.

По поводъ доклада на общинското курортно бюро.

Съ любопитство изслушахме доклада на курортното бюро за изтеклия бански сезонъ до общинския кометъ респ. до общинския съветъ и тръбва веднага да признаемъ, че това е пръвъ по-сериозенъ трудъ по третираната материя, а не безсистемни бележки или рапорти, каквито имаме случай да четемъ въ миналите години. По него вече може и даже тръбва да се разисква и затова ний днесъ, макаръ толкова пжти и доста напостранно писахме за курорта, считаме за нужно да се повърнемъ отново къмъ старата тема.

Доклада е доста подробенъ и раздѣленъ системно на нъколко глави като: статистика на посетителите на курорта (лѣтовници) въ сравнение сж тия презъ 1929 год., приходи отъ курортните карти и курортните такси, квартирния въпросъ, хотелиерския въпросъ, въпросъ за храната (гостилници и ресторанти), келнерския въпросъ, арбитраженъ (помирителенъ) съдъ между наемодатели и наематели, желъзопътни тарифи, полицейски формалности, съобщителни средства въ Варна и за близки околности и пр. Вече самото изброяване на повдигнатите въ доклада въпроси показва, че въ нашия курортъ има работи и въпроси до сега неуредени и неразрешени и че курортното бюро този пжтъ си е задало трудъ всичките тѣзи въпроси да подреди и да ги проучи и така подредени и обмислени предлага на внимание и усмотрение на общинския съветъ. Между тия въпроси и мнения има такива, които, можемъ да приемемъ безрезервно, но има и такива, сж които тръбва да се занимаемъ, като ги смѣтаме за недостатъчно проучени или погрешно схванати.

Преди всичко не е въ редъ статистиката. Ний просто недоумѣваме, отъ где курортното бюро въ отбѣла за числото на лѣтовниците черпи сведения за че презъ изтеклия сезонъ сж посетили нашия курортъ почти 21,883 лѣтовници? Известно е, че особено тая година голъмъ брой лѣтовници не сж били регистрирани т. е. тѣ не сж минали презъ курортното бюро, така щото курортното бюро за тѣхъ не знае нищо: отъ де сж дошли, какво занятие имали и колко време сж престояли. Курортното бюро не е намерило средство или нъмало възможностъ да приложи нъкое средство, сж което да накара всички курористи безъ изключение да се регистриратъ, щомъ сж престояли повече отъ 7 дни въ Варна и тръбва законно да се смѣтатъ за курористи. Казахме отдавна, че това е голъмъ дефектъ на нашия курортъ: да не се знае точно и положително, а не приблизително и по догадки колко лѣтовници сме имали, отъ де сж идвали и отъ какво съсловие сж били! — За верна приемаме цифрата 7,200 регистрирани курористи срещу 11,200 презъ 1929 год. — По-съмнителна би била цифрата 6,272 регистрирани чужденци срещу 7,058 презъ 1929 год., когато споредъ смѣтката на курортното бюро до 10. IX. бѣха регистрирани само 4,600 чужденци, следователно донѣкъде съмнително е, дали отъ 10. IX. до края на сезона бѣха могли въ това кѣсо есенно

време да добавятъ още нови 1672 чужденци! Неподлежатъ на съмнение 1926 регистрирани лѣтовници отъ България срещу 4142 презъ 1929 г. — Частително сж намалени приходи отъ курортните карти и курортните такси за 1930 год. т. е. сж 187,000 по-малко. Курортното бюро тръбваше да покаже и разходъ.

Пж всичко, че изтеклия сезонъ е издѣлалъ много по-слабъ, както за общинската каса, така и за населението отъ сезона 1929 год., курортното бюро гледа къмъ бъдещето оптимистически и е на мнение, че бъдещето на Варна следъ загубата на добруджа въ значителна степенъ зависи отъ курорта. Какво ще стане следъ 100 или най-малко 50 години, напразно и безцелно е да се предсказва, но какво може да ни очаква въ течението на идните 15—20 години, за това може и даже тръбва да се поразмисли.

За да можемъ да си съставимъ правилно мнение за ролята на Варна въ курортно отношение, най-добре ще е, ако направимъ нъколко сравнения, отъ които ще се види, какъвъ курортъ може да бже Варна и какъвъ представляватъ други морски курорти (лѣтовници). Климатътъ и температурата на Варна е средна между курортите Gdynia (балтийско море до гр. Данцигъ), италианския курортъ Abazzia и французкия Nice (Ница). Брегветъ на Адрия сж малко по-топли отъ Варна, а на Кюстенджа по-хладни отъ Варна. Тѣзи, които иматъ нужда отъ по-хладни бани, ще отиватъ въ Gdynia, малка мѣстностъ на полуострова, дето има вече всички удобства и по-удобенъ плажъ отъ варненския. Които пъкъ иматъ нужда отъ по-топла вода и по-пламя слънце, ще добавятъ въ Варна, въ Кюстенджа и на Адрия. Както Gdynia, така сжщо Варна, Адрия и Кюстенджа могатъ да бждатъ поради своя климатъ само сезонни лѣтовници. Въ Варна сезонътъ може да трае 4 месеца, стига да имаме посетители; другите 8 месеца сж промъзиви и вѣтровити, а особено промъзиви сж за лѣтовници м. мартъ, априлъ и отчасти май. За това всичките тия курорти не сж пълни курорти, а полукурорти. Французките и италианските курорти сж пълни курорти. Тамъ мекия и постоянния климатъ позволява сезонътъ да продължава презъ цѣлата година. Годишния имъ сезонъ се дѣли обикновено на 2 части: 1) зимния — отъ ноемврий, (декемврий) до май и 2) лѣтния, отъ юний до края на октомврий. Това обстоятелство е много важно, защото тѣзи курорти могатъ да разчитатъ на гости въ течение на цѣлата година, а не само презъ м. юлий и августъ, както това въ действителностъ е у насъ. За Ница и Абация отиватъ и престояватъ презъ зимния сезонъ гости не зарадъ морските бани, а зарадъ мекия климатъ, отъ какъвто се нуждаятъ хора слаби, стари и реконвалесценти; презъ лѣтния сезонъ дохождатъ вече гости повечето зарадъ морските бани. Въ отчета на морския курортъ Abazzia за 1930, който имаме сега на рѣка, четемъ, че тамъ вече презъ февруарий започнаха да идватъ курористи (нъколко стотини); числото имъ всѣки месецъ

се увеличавало, така щото презъ май курортътъ билъ въ разгара си. Споредъ сжщия отчетъ за 1930 год. въ Абация дошли отъ началото на годината до 9. X. 38,317 лѣтовници, всички регистрирани, а не както бѣше у насъ: имаше регистрирани и нерегистрирани. Въ точноста на обявената цифра не можемъ да се съмнѣваме, защото тамъ всѣка седмица излиза курортенъ бюлетинъ, въ който се обявядватъ имената на пристигнали курористи, занятието имъ и отъ где сж дошли. Въ последния курортенъ бюлетинъ за времето отъ 2—9. X. сж обявядвани имената на 557 лѣтовници — значи презъ тоя кѣсенъ сезонъ само въ една седмица сж дошли въ Абация 557 лѣтовници. Безъ преувеличение бѣхме могли да допустимъ, че числото на курористи посетили Абация ще бждатъ не по-долу отъ 40,000 души. Можемъ лесно, разбира се приблизително, за пресметнемъ колко пари постъпватъ годишно въ градската каса само отъ курортните такси (taxe de sejour), които съгласно закона и решението на общината се използватъ за подобрене и украсяване на курорта (Тамъ събраните такси се харчатъ за тия, а не за други цели, както това е у насъ). Ако приемемъ само средната курортна такса дневно 2 франка (1080 лева) на лице и то не за 28 дни, за които общината има право да събира, но само за 15 дни, тогава само отъ тия такси ще постъпятъ въ годината най-малко 1,200,000 франка или 6,480,000 български левове. Тѣзи числа сж за Абация. Числото на курористите въ Ница е много по-голъмо. Сега като имаме предъ видъ, че курортния сезонъ въ Ница, Абация, Санъ Ремо и др. е цѣлогоденъ, лесно е да разберемъ за какво може да разчита населението на тѣзи курорти, но и какво то тръбва да приготви за своите курористи, особено за презъ зимния сезонъ, когато вече не се правятъ студени морски бани, а само топли и когато хората използватъ повечето тѣхния мекъ климатъ. И наистина, хората тамъ сж добре подготвени за посрещане на своите гости. Напр. въ Ница има 110 хотели съ пансиони (ресторани; у насъ нъма нито единъ подобенъ), 72 добре уредени семейни пансиони, 83 хотела безъ пансиони. Хотелите и пансионите сж пръснати на много мѣста: близо до морето, по байрите, около гарата и въ близките околности. Цѣните имъ сж разни и достъпни за хора средна рѣка. Хотели безъ пансиони има отъ 10 фр. на день (54 лева) до 75 фр. най-скъпо (400 лева). За презъ зимния сезонъ сж предвидени разни развлечения и тѣ още отъ сега сж обявени въ разни проспекти за сведение на публиката. Отъ 1. XII. до края на май почти не се минава нито единъ день да нъма нъкое устроено специално развлечение, вънъ отъ разни други обикновени развлечения: за 9 и 26. II. е обявенъ бой сж цвѣта, за 17. II. голъмъ масковъ балъ въ операта, на 21. III. костюмно тържество, на 25. II. костюменъ и масковъ балъ и разни други като: конни надбѣгвания въ хиподрома, разходки сж лодки по море около крайбрежието, екскурзии до близки и по-далечни околности. Французкия средиземненъ брѣгъ на лево и десно отъ Ница е изпъстренъ сж многочислени помалки курорти и интересни мѣстности, които курористи могатъ да посетятъ въ единъ день. Всѣки день ставатъ разни представления и концерти на разни мѣста и дансинги.

Наематели на квартири сами се спазаряватъ сж наемодатели; за намиране на квартири посредничатъ 32 частни курортни агенции иамиращи се подъ надзора на курортния комитетъ (comité d'initiative — курортно бюро тамъ нъма). За пжтни информации на лѣтовници и туристи служатъ 22 агенции (въ Варна тая година сж открити 2 агенции.)

Нарочно приведохъ по-важни подробности за Абация и Ница, за да се има представа за сериозния пълненъ курортъ. Отъ приведеното може всѣки самъ да си направи заключение: Можемъ ли ний отъ Варна

да направим пълнен цългодишен курорт или ако не, то не можем ли ний да продължим сегашния кратък курортен двумесечен сезон поне с още 2 месеца и какъ да стане това? Защото това не е лесна работа и не така лесно могат да се създадат условия за това. И ако бяхме успели да продължим досегашния сезон с още 2 месеца, щяхме да удвоим доходността на курорта въ полза на изнемогващото варненско население. Тая важна задача предстои за разрешение на надлежните въ града фактори.

Я. Р.

2000 годишнината от раждането на римския поет Публий Вергилий Маро.

Тая година на 15 X. се празнува въ много европейски градове от литературни и учени паметта на римския поет Публий Вергилий Маро (Publius Vergilius Maro) роден преди 2000 години въ северна Италия и + 19 г. преди Христа. Той е бил съвременник на римския император Октавиан Август, на известния покровител на науките и изкуствата въ Рим Меценат (съ неговото име още днес наричаме всички щедър благодетел и покровител „меценат“), на поета Хораций, на историка и прочутия стратег Ю. Цезар (неговите исторически съчинения De bello gallico и De bello civili се четат въ нашите класически гимназии), на прочутия общественик, красноречив оратор като гръцкия Демостен и философ Цицерон, на лирико-епическия поет Овидий, изгонен от Рим и заточен въ гр. Томс, днес Кюстенджа, дете и починал, комуто романистите издигнали паметник въ центъра на града и нийсетне на историка Ливиус, автор на Римска прагматическа история. Той е живял въ бурната епоха преди раждането на Христа, на когото учението направи голъм културен пресвят въ тая непрогледна епоха. Въ историята на европейската цивилизация Вергилий не по-малко отколкото неговия велик съвременник Цицерон, изиграли голъма роля. Въ течението на 2000 години имената и творенията на двамата писатели не се забравиха и понастояще се повтаряха и изучаваха. Нийсетне днешната култура Европа познала с древната тая наречена класическа цивилизация. Имало е даже такива моменти и епохи, когато именно мненията на двамата разрешавали важни културно-исторически въпроси и чрез това сж дали известно културно направление.

От Вергилий притежаваме 3 главни съчинения: 1) Буколики — въ тях сж събрани 10 селски идилии (еклоги). Поетът ни предава въ хексаметрически стихове — форма свойствена на римската и гръцката епическа поезия — измислени разговори между селски овчари и пастири върху разни тогавашни злободневни въпроси, както ний днес ги обсъждаме въ вестникарски фейлетони. Неговите идилии (еклоги) се представявали въ театра и много се харесвали на римската публика. Много интересна е неговата IV идилия: Въ нея се разправя за новъ редъ въ света, който ще настъпи подъ знака на бога Аполона. Вергилий въ тая еклога предсказва раждането на ново славно дете, което ще избави свѣта отъ сжествуващите бѣдствия. Това дете следъ смъртта си ще стане богъ и ще заседава на Олимпа наедно съ другите богове: Бахусъ, Касторъ, Поллукс и Ромулусъ. Чудно описва Вергилий сцената на неговото бъдаще раждане: преобразява се цѣлата природа, настава новъ златенъ вѣкъ, вѣктъ на Илиядата и на Аргонавтътъ. Майка му се радва, когато детето нежно се усмихва на нея. Тая измислена сцена на раждането на новото дете и предсказанието на новата свѣтовна ера отъ Вергилий е използвалъ после въ 313 год. следъ Хр. императорътъ Константинъ Великий въ известното заседание на римските вел-

можи въ Милано. Императорътъ намислил да обяви християнската религия за държавна, но повечето от римските велможи не одобрявали неговия проектъ. Тогава за да склонни велможите на своя страна, императорътъ припомнилъ на тяхъ, че още великия поетъ Вергилий е билъ предсказалъ новата ера и — това именно разрешава въпроса въ полза на християнството.

Второто важно съчинение на Вергилий сж неговите *Георгики* (juga). Въ формата на поема поетътъ дава практически наставления по земледѣлие, овощарство, скотовъдство и пчеловъдство за новите, неопитни земледѣлци, бивши ветерани на Августа, които получили отъ императора земи, но не сж имали нитъ желание, нитъ умѣние да ги обработватъ. Въ тяхъ поетътъ ни рисува мили картини отъ селски животъ: живота на пчелите, зелени поета, радостно пѣне на чулуки. Въ тѣзи времена на епигуризма Вергилий дава да се разбере, че истинската радост на този свѣтъ може да ни достави само физически трудъ, който е основа на човѣчкото благополучие.

Третото и най-известно съчинение на Вергилий е *Енеида* (duces), епическа поема на подобие на Илиядата въ XII пѣсни. Героятъ на поема Еней не притежава мъжки героически чѣрти, сж каквито се отличаватъ героите на Илиядата. Поетътъ го изкарва като троянец — мигрантъ, напусналъ Троя следъ разорението ѝ отъ гръците (ахейците) и следъ дълги скитания изъ морята пристигналъ въ Италия и тукъ основалъ ново царство. По-мъжествени и по героични се явяватъ въ поемата: лудата Dido, добра администраторка, прѣгва домакина и сжасно предана на своя избранникъ. Сжщо така е втората героиня Камилла, царцата на волските, която показва чудеса на храбростъ и ловкостъ въ сражения. Яхнала коня си, тя хвърчи чрезъ засѣти ниви безъ да се допре нито до единъ класъ, а когато коня ѝ тича презъ морето, не намекнува даже своите копита.

Както казахме, славата на Вергилий се е носила цѣли 2000 години. Въ епохата не преселването на народите Вергилий минавалъ за предсказател и магьосникъ. Преди нийсетне предполагамъ гробъ въ Неполъ сж събирали хора търсещи рече, че въ разни злободневни въпроси и въпроси въ своята Божествена Комедия (1321) му възлага важна роля на ръководител въ пътешествието въ задгробния свѣтъ. — Следъ епохата на Възраждането мнозина сж подражавали на епическите поеми на Вергилий, главно неговата Енеида. Въ Русия (Украина) въ началотъ на XIX в. подражавалъ Вергилия въ своята пародия Иванъ Котляревский. Въ своето време неговата травести на Енеидата е била много популярна, но въ тая травестия — пародия нийсетне не напомнува оригинала на Вергилий. Кому въ Ю. Русия не сж били известни неговите хумористични стихове започващитъ се: Еней буй „парубокъ“ (момъкъ) моторный (пѣргавъ) и хлопецъ хотъ куда козакъ... Въ Германия травестията Енеидата Blumaut.

За днешната публика художествени антични класически творения както и такива отъ по-нова епоха не сж много на почитъ и малко се четатъ. Въ нашето извратено време се харчатъ сензационни романи. Въместо да си губимъ времето съ разни сензации, по-добре е да се запознаемъ съ истинското художество; тамъ ще намеримъ поука и утѣшение. Къмъ художествени творения принадлежатъ безспорно и съчиненията на Вергилий. Енеидата е преведена на български отъ епископъ Теодосий (две издания). Много сполучливъ е руския преводъ отъ А. Ф. Фетъ съ отличното предисловие на проф. Нагуевски (1888). Статии за Вергилий бѣха обнародвани въ спис. Литературенъ Гласъ (1930) и Историческата библиотека.

Сигма

Добруджа и гагаузи.

Въ последния византинологически конгресъ, който се е състоялъ въ Атина, професорътъ отъ нашия университетъ г. Баласчевъ, представилъ една студия на гръцки подъ насловъ: Императоръ Михаилъ VIII Палеологъ и основната сж негово сѣдействие държавна на Угузите покрай западния брѣгъ на Черно море. Въ тая студия, уважаемиятъ г. професоръ разглежда произходството на думите „Гагаузи“ и „Добруджа“. Първата отъ тяхъ — Гагаузи произхождала отъ Кейкаузи, името на селджукския султанъ Азетдинъ. Кейкаузи — Азетдинъ, споредъ историка Пахимеръ — който, избѣгвайки стремителността на Монгола Хулангу, оуку на Чингизъ Хака пристигналъ въ Цариградъ, гдето императорътъ Михаилъ VIII Палеологъ го приелъ твърде гостоприемно, въ 1263 година. Тоя Азетинъ изпросилъ отъ императора земя за населяване своите хора, които презъ това време се били размножили до около 20,000 души и започнали да заплашватъ сжествуването на византийската държава — даже самиятъ Азетинъ се опиталъ да отрови Михаилъ, за да грабне отъ него Византийския престола — и получилъ отъ него днешната Добруджа, гдето се настанили около 10,000 турци, Узи или Угузи, подъ предводителството на Сарж-Салтжа, чичо на Султана. Отъ тяхъ именно произхождали днешните гагаузи. Произхождението на Г—Гагаузи въместо К—Кейкаузи се обяснявало съ това, че въ нѣкогашната държава на Селджуците, съ столица Коня, К-то се произнасяло като Г, като напримеръ: Галякра, Газарна, Гостанджа, Галата, въместо Калякра, Каварна, Костанджа, Калката. Това мнение на г. Баласчева изглежда да е вѣрно, защото не само турците, но и гръците и арменците, населяващи Кападокия (Мала Азия), произнасятъ г и х въместо к; напримеръ: Гесария въместо Кесария, Гоня въместо Коня, Хапу въместо Капу и пр.

А наименованието Добруджа сжщиятъ г. Баласчевъ казва, че произлизало отъ Дубротица, трети князъ на основаната въ тая страна турска държава. Тая областъ по рано се наричала и *майка Силина* и е поселе (Добрутицова страна) (Dobruca). Историкътъ Халкитовъ я нарича „Добрутицова сѣдина“ — турските историци я нарекли „Добруджа“. Последенъ нейнъ князъ билъ Добричоглу, който приелъ мохамеданството, за да получи високъ постъ у турците, до като другите двама, по-раншни князе, Балжкътъ — риба и Дубротица биле християни и се сродявали съ българските князе и съ византийците.

К. К.

III византинологически конгресъ.

Въ разкошния салонъ на Атинския университетъ се откри презъ м. октомври т. година отъ гръцкия министъръ на просвѣтата г. Папаандреу III международенъ конгресъ на византологите. Въ него зеха участие повече отъ 300 делегати отъ 15 държави: Белгия, България, Египетъ, Франция, Холандия, Италия, Румъния, Чехославия, Австрия, Германия, Испания, Унгария, Полша и Англия. Вече това внушително число на държавите както и внушителното множество на учените доказватъ важността на този наученъ конгресъ. У насъ малцина правилно оценяватъ ролята и значението на старата Византия. Нѣкои често се служатъ съ фразитъ „лукавъ византиецъ, византийски характеръ“, като смесватъ и не правятъ разлика между църковните ни и национални борби противъ цариградските фанариоти въ турско време и културното влияние на Византия отъ преди падането на Цариградъ. Развоятъ на гръцкото изкуство не се свършилъ съ Фидия и Праксителя, а продължилъ въ Византия. Тѣ сжщо гръцката писменостъ не е прецѣтѣла презъ александрийската епоха, но

нашри сокове за развитието и въ византийската държава. Византия се явява като голъмъ факторъ въ всемирната история; тя застана като крепостъ при завземането на Европа отъ варварите, подобно както древна Русъ (Киевъ) парализирала ударите на татарите и избавила западна Европа отъ тяхното неминуемо нашествие. Византийската култура е повлияла не само върху латините, германците и славяните, но и върху грузини, египтяни, абисинци, араби и турци. Специалистите се удивляватъ на сериозния стилъ на византийските писатели както и на сериозния изразъ на византийските икони. И днесъ още стилътъ на византийските религиозни поети трога душата, особено на славянина, който се отличава съ дълбока чувствителностъ. Византийските историци сж единствени извори за произхода на много народи. Правилно изтъкналъ единъ отъ ораторите на конгреса, че идеалътъ на византийската цивилизация е билъ общочовѣшки. Византия е молила Бога за единството на човѣчеството. Присъстващия въ конгреса проф. В. Н. Златарски е отбелязалъ голъмото значение на византологията не само за историята на самата Византия, а и за средновековна България. Двете държави живѣли много вѣкове въ сѣдство и сж били политически, културно и економически тѣ тѣсно свързани помежду си, че тяхната история взаимно се допълвала и тѣ образували едно нераздѣлно дѣло. Който се занимава съ старата българска история и иска правилно да я разбира, трѣбва да изучи основно и да познае византийската история.

Я. Н. Л.

Хроника

Годишната сбирка на сѣлскитъ селски читалища въ Варна. На 16 XI. се състоя сбирка на читалищата отъ варненския окръгъ. Освенъ отчетъ за деятелността и финансовото положение на варненския читалищенъ съюзъ се държахъ 3 интересни реферати по културното и стопанското положение на варненския окръгъ. Долински науч. док. за значимостъ и значението на промишлеността въ българските земледѣлци, за да могатъ въ сегашните и бъдащите критически времена да се приспособяватъ къмъ нови начини на стопанисването. Нашите дребни земледѣлски стопанства не могатъ да издържатъ конкуренцията на американските и австралийските фармери, които подбиватъ цените на храните въ европейските борси, защото стопанствата имъ сж едри и изискватъ по-малко работни рѣце. Нашия сѣлнинъ не можайки да издържи тая конкуренция трѣбва да обработва земята си по модерно, а главно да отглежда такива култури, които могатъ да се гледатъ отъ семейството на сѣлнина въместо съ машини. Но за такава трансформация на земледѣлското стопанство се искатъ не само трудъ, мораль и миръ, но и знание. Задачата на селските читалища въ днешната епоха е да дадатъ допълнителни знания на земледѣлците, за да могатъ тѣ доброволно и лесно да се ориентиратъ въ новото положение и да възприематъ подходящи стопански методи. Тѣ сж за сѣлнина Народни Селски Университети.

Софийското медицинско списание „Здраве и Животъ“ издавано подъ редакцията на проф. соритъ отъ софийския университетъ е препечатало статията на нашия вѣдомъ сътрудникъ д-ръ К. Караджовъ п. 3. Гроздолѣчение, обнародвана въ последния брой на вестника ни. (6 отъ 5. X.).

Печатница „Просвѣщение“ — Варна
Поръчка № 413.